

نقش سازمان بهبودستی در برنامه های اچ آی وی و کاهش آسیب

کامبیز محضری
تهران - آذر 1403

سازمان بهداشتی کشور

جایگاه سازمان

فعالیت ها برنامه ها

عملکرد مراکز کاهش آسیب سازمان

بهریستی کشور

ویژگی های برنامه های استراتژیک کنترل HIV

- تعداد شرکای برنامه: ۲۳ سازمان، ارگان دولتی
- تعداد گروههای هدف برنامه
- اهداف نهایی، میان مدت، استراتژی ها و اهداف کوتاه مدت مبتنی بر تحلیل وضعیت اپیدمی تعیین می شود
- متناسب با رسالت سازمانی و امکان دسترسی به گروه های هدف
- اهداف بین شرکاء برنامه تقسیم می شود

مبانی کلی برنامه پنجم

- این برنامه مشتمل بر ۵ هدف نهایی، ۱۲ هدف بینابینی، ۱۲ استراتژی، ۲۵۹ هدف اختصاصی است.
- محوریت اصلی برنامه بر اصول **پیشگیری** است. از آنجا که درمان به عنوان یک روش بسیار کارآمد پیشگیری محسوب می شود لذا اهداف حول محور ۹۰-۹۰-۹۰ تعیین شده اند

۹۰٪ موارد مبتلا شناسائی شوند.

۹۰٪ موارد شناسائی شده تحت درمان مستمر قرار گیرند.

۹۰٪ موارد تحت درمان بار ویروسی به مقادیر غیر قابل انتقال کاهش یابد.

استراتژیهای برنامه پنجم

۰۱. آموزش و اطلاع رسانی و ارتباطات	S01	پیشگیری
۰۲. پیشگیری انتقال از راه خون و فراورده های خونی	S02	پیشگیری
۰۳. پیشگیری از انتقال تزریقی و کاهش آسیب	S03	پیشگیری
۰۴. پیشگیری از انتقال جنسی و استفاده از کاندوم به عنوان وسیله پیشگیری از انتقال عفونت	S04	پیشگیری
۰۵. پیشگیری از طریق انتقال مادر به کودک	S05	پیشگیری
۰۶. پیشگیری داروئی انتقال اچ آی وی (<i>فرزند آوری سالم</i>)	S06	پیشگیری
۰۷. تشخیص، مراقبت و درمان STI	S07	پیشگیری

استراتژیهای برنامه پنجم

تشخیص	S08	۰۸ مشاوره و آزمایش تشخیصی HIV
درمان	S09	۰۹. مراقبت و درمان افراد مبتلا به HIV
حمایت	S10	۱۰. توانمند سازی و حمایت افراد متاثر از HIV
زیرساخت	S11	۱۱. نظام مراقبت اپیدمیولوژیک
زیرساخت	S12	۱۲. تقویت زیرساخت ها و مدیریت بحران

شرکای برنامه

1. تأمین اجتماعی
2. جمعیت هلال احمر
3. سازمان انتقال خون
4. سازمان بهزیستی
5. سازمان تبلیغات اسلامی
6. سازمان زندانها
7. سازمان هواپیمایی کشوری
8. دبیر خانه ستاد مبارزه با مواد مخدر
9. صدا و سیما
10. کشتیرانی و بنادر
11. گمرک
12. نیروهای مسلح
13. وزارت آموزش و پرورش
وزارت بهداشت:
14. اداره پیشگیری و کاهش آسیب مصرف مواد
15. مرکز مدیریت پیوند و درمان بیماریها
16. اداره مادران
17. آموزش بهداشت
18. مرکز مدیریت بیماریهای واگیر
19. آزمایشگاه مرجع سلامت
20. وزارت رفاه
21. وزارت علوم
22. وزارت کشور
23. وزارت ورزش و جوانان
24. دبیرخانه شورای عالی سلامت و امنیت غذایی

با توجه به وسعت برنامه و تعدد شرکا برنامه
مسئولیت نظارت و پیگیری عملیاتی شدن برنامه
از سوی شورای عالی سلامت و امنیت غذایی بر
عهده

«کمیته نظارت بر اجرای برنامه»
قرار گرفت

Supervising of the **I**mplementation
of **P**rogram
SIP

شورای عالی سلامت و امنیت غذایی

کمیته کشوری نظارت بر اجرای
برنامه (SIP)

پیشگی
ری

درمان

گروه های تخصصی

حمایت

پایش و
ارزشیابی

تامین اجتماعی

هلال احمر

انتقال خون

بهریستی

تبلیغات اسلامی

سازمان زندان ها

هوایمپای کشور

دبیرخانه ستاد مواد مخدر

صدا و سیما

بنادر و دریانوردی

راهداری و حمل و نقل
جاده ای

نیروهای مسلح

آموزش و پرورش

وزارت بهداشت

وزارت علوم / دانشگاه
آزاد

وزارت ورزش

وزارت رفاه

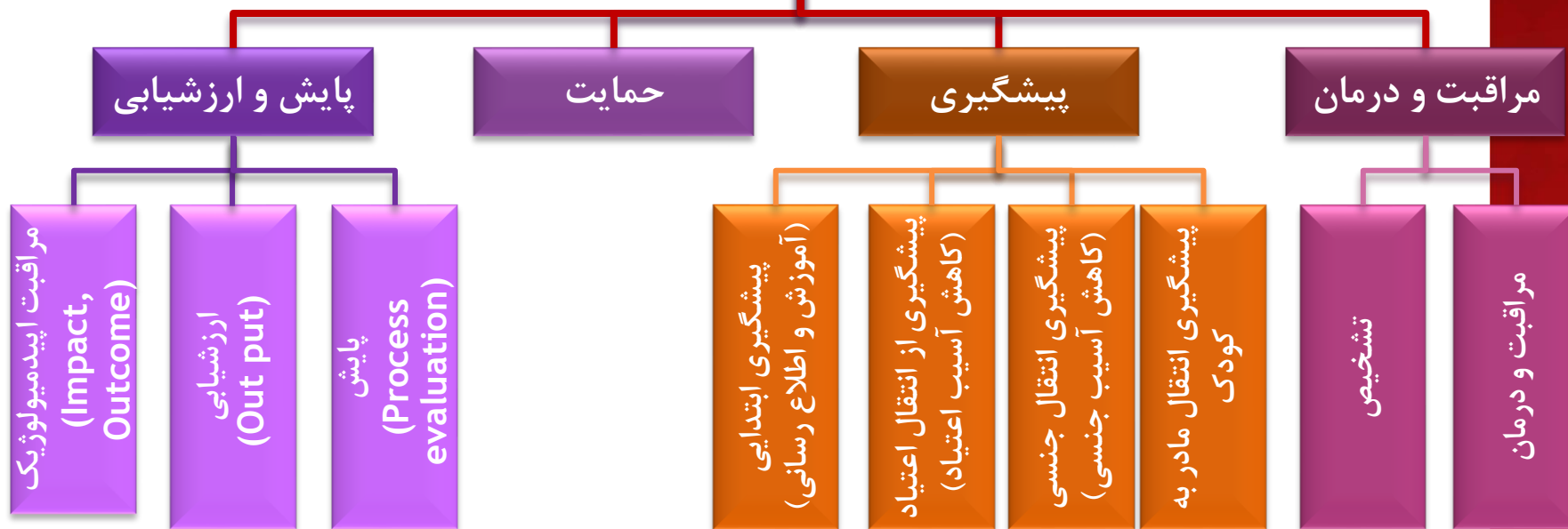
وزارت کشور

شورای عالی سلامت و
امنیت غذایی

ساختار گروه های تخصصی کمیته کشوری

کمیته نظارت بر اجرای برنامه (SIP)

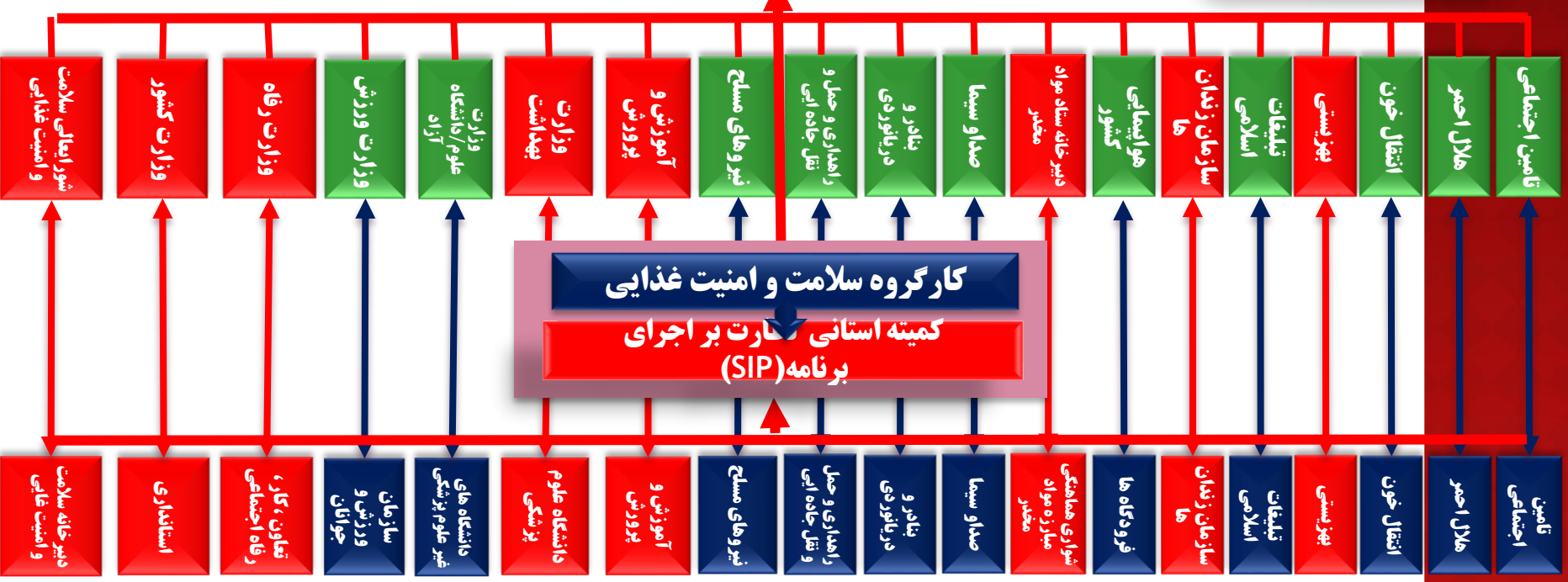
شورای عالی سلامت و امنیت غذایی

کمیته کشوری نظارت بر اجرای برنامه (SIP)

پایش و
ارزشیابی

پیشگی
درمان
گروه های تخصصی
حمایت

کارگروه سلامت و امنیت غذایی
کمیته استانی نظارت بر اجرای
برنامه (SIP)

گروه های هدف

زنان در معرض بیشترین آسیب

سوء مصرف کنندگان تزریقی مواد

مردان در معرض بیشترین آسیب

سوء مصرف کنندگان غیر تزریقی مواد

افراد تراجنسیتی

مصرف کنندگان مواد محرک

ارائه دهندگان خدمات
بهدشتی درمای

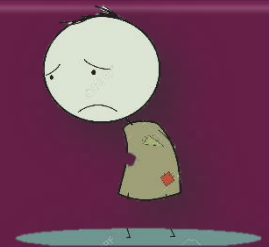
بیماران مقاربتی

همسر مصرف کنندگان
تزریقی مواد

کودکان خیابانی / کار

سازمان بحسبیرستی کشور

مراکز کاهش آسیب:

1. مراکز گذری
2. سرپناه شبانه
3. مراکز گذری / سرپناه شبانه
4. تیم های سیار (وابسته و مستقل)
5. مراکز سیار (موبایل سنتر)
6. پایگاه های کاهش آسیب (کانکس)

DIC مرکز گذری

- گروه مخاطب : افراد دارای اختلال مصرف مواد و معتادان سخت در دسترسی که به مراکز درمان مراجعه نمی کنند،
- خدمات کاهش آسیب (تست سریع اچ آی وی ، آموزش تزریق سالم و رفتار جنسی سالم، ارائه سوزن و سرنگ، کاندوم، غذا، پوشاک و استحمام) ارائه می دهد.
- این مراکز روزانه هستند و ۴ الی ۶ ساعت در روز خدمات ارائه می کنند.
- تعداد 62 مرکز گذری مردان در 21 استان و 7 مرکز گذری زنان در 6 استان در حال فعالیت هستند که مجموعاً 69 مرکز گذری در کشور به ارائه خدمات می پردازند.

عملکرد مراکز گذری

زن	مرد	جمع کل تعداد مراکز
۷	۶۲	۶۹

زن	مرد	افراد تحت پوشش
۲.۲۳۵	۱۱.۱۷۹	۱۳.۴۱۴

SHELTER مرکز سرپناه شبانه

- اسکان معتادان بی خانمان با رفتار پرخطر
- خدماتی شامل کاهش آسیب مانند: اسکان شبانه معتادان بی سرپناه، تغذیه، استحمام و خدمات کاهش آسیب
- از ساعت ۷ عصر تا ۷ صبح
- تعداد ۳۱ مرکز سرپناه شبانه مردان در ۱۷ استان
- ۱۱ مرکز سرپناه شبانه زنان در ۹ استان در حال فعالیت هستند که مجموعاً ۴۲ مرکز در کشور به ارائه خدمات می پردازند.

عملکرد سرپناه های شبانه

زن	مرد	جمع کل تعداد مراکز
۱۱	۳۳	۴۴

زن	مرد	افراد تحت پوشش
۸۳۲	۴.۳۴۰	۵.۱۷۲

مرکز گذری/سرپناه شبانه (DIC/SHELTER)

- ◉ از ادغام مرکز گذری و مرکز سرپناه شبانه ایجاد شده‌اند
- ◉ علاوه بر خدمات روزانه مرکز گذری خدمات شبانه و اقامت در شب نیز به مراجعان ارائه می‌شود.
- ◉ از مزیت‌های این روش دسترسی بیشتر خدمات برای مراجعان و همچنین در مواردی نیز صرفه جویی هزینه‌هاست.
- ◉ تعداد 42 مرکز گذری/سرپناه شبانه مردان در 21 استان و 10 مرکز گذری/سرپناه شبانه زنان در 9 استان کشور در حال فعالیت‌اند که مجموعاً 42 مرکز در کل کشور

سازمان بھسئزستی کشور

عملکرد مراکز گذری / سرپناه شبانه

زن	مرد	جمع کل تعداد مراکز
۱۰	۳۳	۴۳

زن	مرد	افراد تحت پوشش
۱.۷۷۹	۷.۲۳۳	۹.۰۱۲

- ◉ متشکل از دو نفر که بیشتر افراد گروه همتا (افراد بهبود یافته) هستند.
- ◉ شناسایی پاتوق های معروف و محل تجمع مصرف کنندگان خیابانی می پردازد و در محل پاتوق خدمات کاهش آسیب را ارائه می کند .
- ◉ بخشی از تیم ها وابسته به مرکز گذری یا مراکز گذری/ سرپناه شبانه و برخی از تیم ها نیز به عنوان تیم سیار مستقل می باشند.
- ◉ تعداد کل تیم سیارها: 126 تیم سیار وابسته ومستقل در حال فعالیت هستند که 112 تیم سیار وابسته در 29 استان کشور و 14 تیم سیار مستقل در 7 استان کشور

عملکرد تیم های سیار وابسته و مستقل

۱۸.۵۸۴	تعداد افراد تحت پوشش	۱۱۲	تعداد تیم سیار وابسته
۲.۵۱۹	تعداد افراد تحت پوشش	۱۵	تعداد تیم سیار مستقل
۲۱.۰۹۳	جمع کل تعداد افراد تحت پوشش	۱۲۷	جمع کل تیم ها

سازمان بجهت‌زستی کشور

عملکرد مراکز سیار (موبایل سنترها)

تعداد افراد خدمت گیرنده	موبایل ون	تعداد استان ها
۲۰.۳۲۲	۴۱	۲۲

عملکرد ایستگاه های کاهش آسیب (کانکس)

تعداد افراد خدمت گیرنده	تعداد کانکس	تعداد استان ها
۲۲.۸۷۰	۷۶	۲۳

چالش‌ها

- سخت‌دست‌رسی
- انگ و تبعیض در گروه‌های مخاطب
- حساسیت و تفاوت دیدگاه‌ها در سطوح مختلف
- تداخلات دیگر برنامه‌ها
- برخی همکاری‌های بین‌بخشی

دیگر حوزه ها

- پژوهش
- آموزش
- همکاری های بین المللی
- درس های کرونا

